

1 » **FEDERALISME
PLURINACIONAL**

Ferran Requejo és un dels pensadors més influents de la ciència política al nostre país. La seva teoria del federalisme plurinacional ha estat molt ben rebuda per diversos sectors acadèmics. Aquesta teoria proposa per als estats plurinacionals on els ciutadans se senten identificats amb més d'una identitat un model de federalisme per acomodar aquest pluralisme nacional. Aquest es basa en tres punts: reconeixement explícit del pluralisme nacional a la constitució; les nacions minoritàries tenen un nivell alt i clar d'autogovern en la majoria de temes que afecten les seves poblacions; i el govern compartit, és a dir, el govern federal, on aquestes minories nacionals participen en el govern compartit de l'estat sense dissoldre's en la majoria. Així el sistema de presa de decisions és conjunt entre majories i minories nacionals i les nacions minoritàries tenen dret de bloquejar les lleis o les decisions que no consideren beneficioses per a elles, per la qual cosa les decisions del govern compartit es prenen sempre per consens.

2 » **EL CAS
ESPANYOL**

Pel que fa a la implantació d'aquest model federal al cas espanyol, Requejo admet que és molt difícil d'implementar, i més encara després que la reforma de l'Estatut de Catalunya hagi posat tantes coses al damunt de la taula que, si bé s'intuïen, mai s'havia explicat la seva oposició. Així, ha quedat clar després d'aquest procés que Espanya és reticent al federalisme i, per tant, des de Catalunya és ingenu defensar-lo. El catedràtic explica que no hi ha gaire models d'organització política al món: estats centralitzats, federals, regionals... Per tant, davant l'evidència que l'estat federal plurinacional és impossible a Espanya, Catalunya i el País Basc hauran de ser més radicals i en aquest context la independència és una via a explorar, potser no només per aconseguir la independència, però sí per aconseguir cotes més altes d'autogovern. Tenim un estatut de baixa qualitat, políticament insatisfactori perquè l'Estat no ha reconegut el pluralisme, no ha dotat Catalunya d'un nivell d'autogovern suficient i la fórmula del govern compartit a l'Estat no existeix en cap element.

Ferran Requejo**Catedràtic de Ciència Política (UPF)****«El reconeixement de la sobirania d'Escòcia seria un precedent molt important a la UE»****POL PAGÈS**

Amb el creixement del sentiment independentista a diversos territoris podem afirmar que som en una onada independentista a Europa?

S'ha de ser meticulós en política comparada, per això hem de diferenciar els processos secessionistes dins les democràcies occidentals dels processos secessionistes que han emanat de l'esfondrament del bloc socialista a l'Europa de l'Est, amb Kosovo i Montenegro com a últims casos d'aquest procés. Així, és interessant recordar que les democràcies liberals de l'Europa Occidental són molt reàcties a permetre secessions dels seus territoris. Només cal entendre que en tot el segle XX només hi ha hagut la separació de Noruega respecte Suècia i la independència d'Irlanda, que perquè és una illa, té una lògica diferent.

Avui els partits independentistes són forts a Escòcia, Flandes, Catalunya...

És cert, els partits independentistes en aquests territoris ara són més forts i plantegen la via independentista de manera més oberta. Amb tot, cal tenir en compte que Espanya i França són dos estats molt unitaristes i no reaccionaran igual de com ho pugui fer el Regne Unit amb Escòcia, per exemple.

Quina seria la postura de la UE en un cas d'independència?

Mai fins ara hi ha hagut un cas de secessió

«Catalunya ha de buscar l'al·legalitat per arribar a nous horitzons; tirar pel dret i no seguir sempre el marc espanyol»

en un estat membre de la Unió Europea, per això, el cas escocès prendrà molta rellevància a casa nostra perquè si el Regne Unit reconeix la independència d'Escòcia i la seva pertinença a la UE, s'establirà un precedent molt important, tot i que la Unió és reticent d'entrada als processos d'independència interns. Així, l'admissió d'Escòcia a la UE estarà vinculat al reconeixement per part del Regne Unit. En relació a Kosovo o Montenegro no ens hem d'emmirallar, hi tenen molt poc a veure amb el cas català.

El procés de globalització dota de més sentit els estats petits?

Les unitats petites també volen ser actors protagonistes perquè no se'ls escapi el tren, però això també passa amb les unitats territorials locals no nacionals, com pot ser el cas dels länders alemanys, que volen incidir en les grans decisions que es prenen al món i que afecten la governabilitat. Ara bé, que

FERRAN REQUEJO

Barcelona, 1951

Ferran Requejo és llicenciat en Filosofia (1975), en Història (1978), enginyer superior en Física Nuclear (1979) i doctor en Filosofia (1986). Ha estat membre del comitè executiu de l'European Consortium for Political Research, i del Comparative Federalism Research Committee (IPSA). Ha rebut el Rudolf Wildenmann Prize europeu d'investigació (1997), el premi AECPA al millor llibre (2006), i el Premi Ramon Trias Fargas d'assaig (2002). És director del Grup de Recerca de Teoria Política. Membre de la Junta Electoral Central (JEC, 2004-2008). Catedràtic de Ciència Política a la UPF. Juga tres vegades a tennis a la setmana i li agrada molt el cine i la música, especialment jazz i swing. És un apassionat de la lectura sobre temes científics (física, astronomia, biologia), així com d'història antiga. És soci del Barça.

ESQUERRA

les unitats més petites nacionals o no nacionals vulguin participar del procés de globalització no vol dir que els estats estiguin desapareixent, al contrari, hi són per quedar-s'hi.

Estem avançant cap a la governabilitat mundial?

Hi ha determinades polítiques que tendeixen a ser regulades d'una manera global (polítiques d'immigració, política monetària, ecologia, drets humans, pirateria...) però no hi ha institucions per fer-ho. Aquest és un dels grans problemes que té el món avui: no té estructures polítiques per prendre decisions de problemes que són d'abast internacional. Hi ha problemes transfronterers però no institucions transfrontereres. Ara bé, s'està reforçant la regionalització amb Mercosur, la Unió Europea... És un dels grans temes del segle XXI.

Els nostres governants creuen suficientment en la UE?

Pocs hi creuen com un actor internacional potent. Només cal veure el pes ridícul que té la Unió Europea en les relacions internacionals, en defensa i en els conflictes que hi ha arreu del món. Això vol dir que en aquest àmbit la UE és un actor prescindible.

«Si la UE no és capaç de tenir un lideratge clar i unidireccional al món, en 20 anys serà marginal»

De què és culpa això?

Els interessos dels estats són un dels factors que dificulta una postura comuna. El 'curterminisme' dels governants que només pensen en interessos immediats. Europa no té dirigents que tinguin una visió global.

A què creu que es deu la desafecció dels ciutadans cap a la Unió?

Tot i el poder i la influència que tenen determinades competències comunitàries, aquestes són massa abstractes perquè les entengui la gent, per tant, la percepció és que la UE no resol les qüestions quotidianes de la gent. L'altre factor és el poc lideratge que té avui la Unió.

Quins són els reptes de la UE?

Si la Unió Europea no és capaç de

tenir un lideratge fort i una incidència important al món, en 20 anys pot ser marginal. Podria arribar a ser un reducte històric satel·litzat pels EUA, perquè els centres de decisió s'estan movent de l'Atlàntic al Pacífic. Això podria ser dramàtic.

Estem vivint una crisi de les ideologies?

Els valors no estan en crisi però les ideologies globals (comunista, liberal, socialista...), sí. Avui dia estan molt més fragmentades i, fins i tot, han aparegut ideologies d'un sol tema. No hi ha ideologies creïbles globals, i això és bo perquè el món és complex i les solucions simples ja no funcionen.

Les ideologies estan convergint?

En alguns aspectes, com el socioeconòmic, sí, perquè hi ha pragmatisme en la gestió. Però en altres com els drets individuals, nacionals, les relacions internacionals, no, continuen sent molt marcades entre elles. De tota manera, a casa nostra l'eix dreta-esquerra ha perdut pes davant l'eix Catalunya-Espanya.

Quins són els reptes de l'esquerra?

Bona part de l'esquerra ha estat un

moviment de caracter emancipador i s'ha basat en la llibertat, la igualtat i el pluralisme. Avui ha de combinar polítiques clàssiques com les socioeconòmiques amb noves polítiques com l'ecologisme, les polítiques de gènere... Però a causa de la complexitat de les societats en alguns àmbits hi ha partits de dretes que tenen postures més progressistes que els d'esquerres.

Va en creixement la reivindicació de l'individu per sobre del col·lectiu?

Els ciutadans dels països que tenen l'estat del benestar més avançat no volen recular, tot i pagar gairebé la meitat del seu sou en impostos. Per tant, el model europeu no està en crisi, tot el contrari, els EUA el volen començar a aplicar.

Quin és el paper que ha de fer el catalanisme?

Si el catalanisme no vol que Catalunya sigui una comunitat autònoma més haurà de plantejar coses diferents amb altres llengüatges. Ha de buscar l'al·legalitat per avançar cap a nous horitzons. Hem de tirar pel dret i no seguir sempre el marc espanyol.